

**Идеен проект за изграждане на
ЕКОСЪОБРАЗНА ЗЕЛЕНА СГРАДА –
*Национален пациентски център***

1. Кои сме ние

Национална пациентска организация (НПО) е едната от общо две национално представителна организации за защита правата на пациентите в България по чл. 86в, ал. 1 от Закона за здравето – статут, който НПО получи за първи път през 2010 г.

Организацията е учредена по ЗЮЛНЦ за осъществяване на дейност в обществена полза през 2010 г. и понастоящем представлява най-голямото обединение на пациентски организации, като членската маса на НПО наброява 80 организации, които представляват десетки хиляди пациенти, страдащи от различни социално-значими и редки заболявания от цялата страна.

През годините НПО реализира множество проекти, които пряко подобряват здравето и здравната култура на българското общество, като реализира проекти за: подобряване достъпа до безплатни профилактични изследвания; осигуряване на достъп до диагностика и лечение; повишава информираността на обществото; осигурява подкрепа на пациенти и техните близки.

Същевременно, НПО работи активно и в посока подобряване на здравните политики в страната, като участва в Надзорния съвет на НЗОК, участва и в различни работни групи към Министерство на здравеопазването. Сред най-значимите успехи на Сдружението в тази посока е създаването на Консултативен съвет „Партньорство за здраве“ към Министерски съвет. В „Партньорство за здраве“ участват всички заинтересовани страни от сферата на здравеопазването, които дебатираат по актуалните проблеми за страната. НПО е не просто страна в Партньорството, но и негов секретариат.

Като член на Международен алианс на пациентските организации и Европейски пациентски форум (ЕПФ), НПО работи по множество проекти на европейско и международно ниво. Пример за успешна практика в тази посока е партньорството с ЕПФ при учредяването на Европейско партньорство за подобряване на достъпа на пациентите до здравеопазване (Patient Access Partnership) – инициатива, в която са включени всички заинтересовани страни в сферата на здравеопазването на европейско ниво, които се ангажират с намирането на иновативни решения за намаляване на неравенствата по отношение на достъпа до качествено здравеопазване в Европа.

2. Значимост на „зелените“ инвестиции

Според СЗО, София е столицата с най-замърсен въздух в Европа, като в София 176 дни от годината нивото на твърдите частици във въздуха е над нормата при максимално позволените такива дни – 35;

Заради измерените високи нива на фини прахови частици в 29 български града (като София, Перник, Пловдив, Плевен, Раднево, Русе, Асеновград, Благоевград, Бургас, Варна и Сливен) ЕК стартира наказателна процедура срещу България. А през септември м.г. тя премина в съдебна фаза.

18 145 българи годишно умират преждевременно заради замърсения атмосферен въздух и този в затворените помещения като жилища, училища, офиси, градския транспорт и метрото. А икономическите загуби за България от тази смъртност се равняват на около 32,091 млрд. долара годишно.

Лошото качество на въздуха намалява средно с 8,6 месеца продължителността на живота. А един от всеки 8 смъртни случая в ЕС се дължи на **белодробно заболяване, настъпило именно заради мръсен въздух**. Още - 20% от случаите на ХОББ (хронична обструктивна белодробна болест) са вследствие на излагане на прах, химикали, изпарения и фини прахови частици на работното място. „15 на сто от случаите на **рак на белия дроб** при мъжете и на 5 на сто при жените също се дължат на вредни фактори на мястото, където хората се трудят. А влагата и мухълът увеличават с до 50% **риска от астма**“, твърдят от Българското дружество по белодробни болести.

За да се обърне в положителна посока статистиката и да се подобри качеството на въздуха в столицата и другите градове, е необходимо да се въведат **последователни и устойчиви мерки** за грижа за околната среда България. В тази връзка представяме идеята за **уникалната за града ни „зелена“ сграда**, която се вписва в контекста на множеството предизвикателства пред чистотата на въздуха у нас.

3. Къде ще се намира Националният пациентски център

С решение на Столичен общински съвет, за създаване на Национален пациентски център, бяха предоставени за безвъзмездно ползване на НПО:

- трети етаж от триетажна сграда (бивше 42-ро ОУ), състоящ се от 15 стаи, санитарен възел, коридори и фойе със застроена площ от 780 кв.м;
- физкултурен салон (бивш) със застроена площ от 150 кв.м;
- прилежащи спортни площадки.

Сградата се намира в Район „Подуяне“, на ул. Васил Петлешков №41 и е предоставена за безвъзмездно ползване на НПО за период от 10 години.

4. Националният пациентски център – ЗЕЛЕНА СГРАДА

Центърът ще бъде първата по рода си „зелена“ сграда, в която ще се приложат множество мерки за енергийна ефективност, употреба на **възобновяеми енергийни източници** и ще има множество специални **зелени растения**, които ще поглъщат максимално количество въглероден диоксид. По този начин Центърът ще създаде среда, която е не просто здравословна за работещите в нея и за всички нейни посетители, но и ще позволява посещения с цел обмен на добри практики.

Покривът на сградата ще бъде специално оформено пространство, което да комбинира ботаническа градина, конферентна зала с много дневна светлина и растения, и пространство за отдих. Това ще създаде уникална среда за работа и възможност за провеждане на събития, която същевременно **ще се бори с газовите емисии и въглеродния диоксид**.

Част от енергията, която сградата ще ползва ще се произвежда в комбиниран цикъл от **слънчеви панели**, което от една страна ще диверсифицира източниците на енергия, а от друга, ще ползва „зелена“ такава, която не уврежда околната среда и не допринася за парниковия ефект. Покривното пространство ще се използва рационално като зелените части ще се комбинират със слънчевите панели, които да произвеждат енергия за нуждите на сградата.

Същевременно с това, центърът ще изгради система за **разделно събиране на отпадък**, с което ще предотвратява замърсяването на града и природата. По този начин ще се възпитава обществеността в това, че разделянето на отпадъците е в интерес на по-чиста околна среда.

За да е максимално ефективна всяка инвестиция в сградата, ще се използват всички достъпни постижения на науката като ще бъдат имплементирани методи за „улавяне“ на **кинетичната енергия**, която асансьорът ще произвежда чрез движението си. В тази връзка ще бъдат привлечени за участие в проекта ученици от **Националната природо-математическа гимназия**, както и студенти по физика. Младите учени ще изработят проект за улавяне на кинетичната енергия. По този начин ще бъде насърчена ангажираността на младите с проблемите на околната среда. Учениците също така ще участват в дейностите по озеленяване и **именуване на отделните растителни видове** в целия обект. Това ще има образователен елемент и за всички останали посетители, които ще могат да прочетат информация за растителните видове, които живеят в сградата и върху нея.

Сред конкретните мерки за повишаване на енергийната ефективност са: изолация на външни стени, изолация на покрив, подмяна на дограма, енергоспестяващи мерки (ЕСМ) по осветление, ЕСМ по прибори за измерване, контрол и управление, вкл. „температура с понижаване“; ЕСМ по сградни инсталации, соларни инсталации на сградата и други. В сградата предвиждаме инсталиране на системи за климатизация с висок коефициент на преобразуване на енергията и достигане на клас на енергопотребление А.

Сградата ще се превърне в показан център, както за ученици и студенти, така и за бизнеса, като успоредно с това ще спомогне за изграждането на екологично мислене в обществото.

5. Дейности на Националния пациентски център

В обществото е назряла необходимост от изграждане на единен референтен център за пациента, който да обхваща всички групи заинтересовани лица, в който всеки гражданин да може да получи комплексно обслужване за всеки аспект, засягащ неговото здраве и здравето на семейството му.

Центърът ще предоставя множество и разнообразни услуги, като успоредно с това ще създаде възможност за получаване на обратна връзка между лекари и пациенти, и за осъществяване на активен диалог с гражданското общество. Центърът ще изпълнява различни програми, свързани с повишаване на здравната култура, здравеопазването като цяло и **околната среда като фактор на здравето**.

За целта, в Центъра ще бъдат изградени: спортна площадка, адаптирана за нуждите на деца и възрастни със специални потребности, **зелени пространства**, които ще генерират кислород и същевременно ще бъдат място за открити уроци на ученици по теми, свързани с **околната среда и екологията** като предпоставка за по-добро здраве, център за семинари и обучения, Национален здравен информационен център, здравна библиотека, адаптирана за незрящи хора.

Някои от основните приоритети в работата на Центъра са:

- Изпълнение на проекти за повишаване здравната култура на българското общество; за интеграция на хората с увреждания чрез изграждане на спортна площадка за хора с двигателни проблеми;
- Консултации за: безплатни изследвания, включване в програми за повишаване на здравната култура и менажиране на заболяването, юридически съвети, лечение в страната и чужбина;
- Дейности по повишаване здравната култура на обществото, подобряване достъпа до безплатни изследвания, ранна диагностика и лечение на социално-значими заболявания, подобряване на здравните политики в страната, реализация на европейски проекти и инициативи на европейско и международно ниво;
- Изграждане на център за семинари и обучения в съществуващия физкултурен салон
- Предвиждаме покривът да бъде изцяло озеленен и богат на дневна светлина, за да е максимално здравословно пространство за работа, спорт и отдих. Това пространство ще бъде домакин на редица събития, конференции, но също така и ще се превърне в столичен показан център за дейности, свързани със здравно образование и екология, околна среда & здраве, биология и ботаника, където ученици от района и града ще могат да провеждат открити уроци. По този начин ще обвържем публичното средно образование по-тясно с темите за здравето и околната среда като негов фактор.

6. Финансиране на инициативата

За финансиране на инициативата по изграждането на „зелена“ сграда, Национална пациентска организация, съвместно с Район „Подуяне“ ще кандидатства към Национален доверителен екофонд.

Националният доверителен екофонд (НДЕФ) (National Trust Eco Fund) е основан през м. октомври 1995 г. Фондът управлява средства, предоставени целево от държавния бюджет, включително по силата на суапови сделки за замяна на „Дълг срещу околна среда“ и „Дълг срещу природа“.

Средства за Фонда също се набират от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности, както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България.

Инвестиционна Програма за Климата (ИПК) е най-новата програма на НДЕФ с принос към ограничаване изменението на климата. Одобрението на всеки проект се осъществява на две основни фази, като всяка от тях се одобрява на 2 нива.

Националният доверителен екофонд би могъл да финансира всички мерки, свързани с повишаване енергийната ефективност на сградата, като: външна и вътрешна изолация (и последващи довършителни работи, като шпакловка, замазка, боядисване), смяна на прозорци, дренаж, закупуване на соларни панели, инвестиция в зелена растителност, която да поглъща вредни емисии и др.

